

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 25.04.2006
COM(2006) 173 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI,
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

**i2010 e. vyriausybės veiksmų planas: e. vyriausybės plėtros spartinimas Europoje visų
labui**

{SEK(2006) 511}

TURINYS

1.	i2010 e. vyriausybės veiksmų planas: 2010 m. tikslai ir lūkesčiai	3
2.	Nepamirštas nė vienas pilietis: įtraukties skatinimas pasitelkus e. vyriausybę	4
3.	Našumas ir veiksmingumas tikrovėje	6
3.1.	Vertinimas	6
3.2.	Dalijimasis patirtimi	6
4.	Pagrindinės plataus poveikio paslaugos piliečiams ir verslo įmonėms	7
5.	Pagrindinių priemonių įgyvendinimas	9
6.	Dalyvavimo ir demokratiško sprendimų priėmimo skatinimas Europoje.....	10
7.	i2010 e. vyriausybės veiksmų plano valdymas ir įgyvendinimas	11
8.	Išvados.....	12

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI,
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

**i2010 e. vyriausybės veiksmų planas: e. vyriausybės plėtros spartinimas Europoje visų
labui**

(Tekstas svarbus EEE)

1. i2010 E. VYRIAUSYBĖS VEIKSMŲ PLANAS: 2010 M. TIKSLAI IR LŪKESČIAI

Komisija šiame komunikate pateikia e. vyriausybės veiksmų planą, kuris kartu su iniciatyva i2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti padės įgyvendinti Lisabonos darbotvarkę ir kitas Europos bendrijos politikos kryptis.

Šalys, kuriose aukštas viešojo sektoriaus atvirumo ir veiksmingumo bei pasirengimo įgyvendinti e. vyriausybę lygis, taip pat pirmąją pagal ekonominius ir konkurencingumo rodiklius¹. Toks aiškus ryšys tarp šalies konkurencingumo, inovacijų pajėgumo ir viešojo administravimo kokybės reiškia, kad pasaulio ekonomikoje veiksmingesnis valdymas yra svarbi konkurencinė jėga. Įgyvendindamos e. vyriausybės projektus, viešojo administravimo institucijos gali padėti įgyvendinti Lisabonos darbotvarkę.

E. vyriausybės kūrimo procesą taip pat svarbu pagreitinti siekiant modernizacijos ir naujovių, nes valdžios institucijos susiduria su tokiomis problemomis kaip visuomenės senėjimas, klimato kaita ir terorizmas, piliečiai reikalauja geresnių paslaugų, daugiau saugumo ir demokratijos, o verslo atstovai – mažiau biurokratijos ir daugiau veiksmingumo. Tęsiantis Europos Sąjungos plėtrai ir didėjant įvairovei, atsiranda naujų poreikių ir reikalavimų, pavyzdžiui, poreikis nenutrūkstamai gauti tarptautines viešąsias paslaugas, kurios būtinos siekiant padidinti piliečių mobilumo ir verslo galimybes Europoje. E. vyriausybė gali padėti valdžios institucijoms išspręsti šiuos uždavinius ir patenkinti paklausą.

E. vyriausybės sėkmė ir potencialas jau dabar akivaizdus keliose ES šalyse, kurios yra tarp pasaulio lyderių. Elektroninės sąskaitos Danijoje padeda mokesčių mokėtojams sutaupyti 150 milijonų EUR, o verslo įmonėms – 50 milijonų EUR per metus. Įdiegus tokią sistemą visoje ES, per metus galima būtų sutaupyti daugiau nei 50 milijardų EUR. Belgijoje žmonės su negalia internetu gali gauti išmokas per keletą sekundžių, o anksčiau tai trukdavo 3 ar 4 savaites. Tokiomis greitomis ir patogiomis paslaugomis galėtų naudotis visi Europos piliečiai daugelyje viešųjų sričių.

Šiuo veiksmų planu Komisija siekia:

- kuo greičiau suteikti realios naudos visiems piliečiams bei verslo atstovams;
- užtikrinti, kad dėl susiskaldymo ir sąveikos trūkumo e. vyriausybė nacionaliniu lygiu nesukurtų naujų kliūčių bendrai rinkai;

¹ Pasaulio ekonomikos forumo visuotinio konkurencingumo ataskaitos, Europos Komisijos inovacijų rezultatų diagramos ir suvestinės, JT visuotinio e. vyriausybės pasirengimo ataskaitos (2003 m., 2004 m., 2005 m.).

- padidinti e. vyriausybės naudingumą ES lygiu: sudaryti galimybes valstybėms narėms pasinaudoti masto ekonomija ir bendradarbiauti sprendžiant bendrus Europos uždavinius;
- užtikrinti visų ES suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą kuriant ir teikiant e. vyriausybės paslaugas.

Šis veiksmų planas visų pirma grindžiamas 3-ojoje e. vyriausybės ministrų konferencijoje priimta Ministrų deklaracija², kurioje buvo nustatyti aiškūs tikslai siekti visuotinės ir išmatuojamos e. vyriausybės naudos 2010 m. Komisija pritaria šiai deklaracijai ir sveikina tvirtus valstybių narių ir privataus sektoriaus įsipareigojimus³. Šis veiksmų planas grindžiamas puikiu nacionalinių e. vyriausybės iniciatyvų atstovų bendradarbiavimu e. Europos patariamiosios grupės e. vyriausybės pogrupyje.

Daugiausia dėmesio veiksmų plane skiriama Europos Komisijos pastangoms remti valstybių narių tikslus ir Bendrijos politiką, ypač Lisabonos strategiją, vidaus rinką, geresnį reglamentavimą ir Europos pilietybę.

Veiksmų plane daugiausia dėmesio skiriama penkiems pagrindiniams e. vyriausybės tikslams, o 2010 m. nustatyti konkretūs tikslai⁴:

- **Nepamirštas nė vienas pilietis:** socialinės įtraukties skatinimas pasitelkus e. vyriausybę, kad iki 2010 m. visi piliečiai turėtų galimybę lengvai naudotis patikimomis ir naujoviškomis paslaugomis;
- **Našumas ir veiksmingumas tikrovėje:** iki 2010 m. siekiama užtikrinti didesnę vartotojų pasitenkinimą, skaidrumą ir atskaitomybę, mažiau biurokratijos ir daugiau našumo;
- **Pagrindinės plataus poveikio paslaugos** piliečiams ir verslo atstovams: iki 2010 m. 100 % viešųjų pirkimų bus galima vykdyti elektroniniu būdu (faktiškai elektroniniu būdu būtų vykdoma 50 % visų viešųjų pirkimų⁵), taip pat sutariama bendradarbiauti dėl kitų plataus poveikio paslaugų piliečiams teikimo internetu;
- **Pagrindinių priemonių įgyvendinimas:** šiomis priemonėmis siekiama sukurti sąlygas piliečiams ir verslo atstovams iki 2010 m. naudotis patogia, saugia ir suderinta patvirtinta prieiga prie viešųjų paslaugų visoje Europoje;
- **Dalyvavimo ir demokratiško sprendimų priėmimo skatinimas:** iki 2010 m. ketinama pateikti veiksmingų viešų diskusijų ir dalyvavimo demokratiško sprendimų priėmimo procese priemones.

2. NEPAMIRŠTAS NĖ VIENAS PILIETIS: ĮTRAUKTIES SKATINIMAS PASITELKUS E. VYRIAUSYBĖ

Visuotinės e. vyriausybės koncepcija reiškia:

² 2005 m. lapkričio 24 d., Mančesteris, JK.

<http://www.egov2005conference.gov.uk/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>.

³ Europos telekomunikacijų technologijų ir elektronikos asociacijos (EICTA) pramonės deklaracija apie e. vyriausybę, 2005 m. lapkričio 25 d.

⁴ 1–4 tikslai apibendrinami remiantis Ministrų deklaracija.

⁵ Dėl viešųjų pirkimų, viršijančių ES ribinę sumą, žr. 4 dalį.

- **Uždavinį kovoti su skaitmenine atskirtimi**, spręsti su šiuo reiškiniu susijusias problemas, kai viešosios paslaugos teikiamos internetu.
- Naujas galimybes įgyvendinti **socialinės įtraukties politiką pasitelkus IRT** ir e. vyriausybę.

Viešosios paslaugos, sukurtos pasitelkus IRT, padeda stiprinti socialinę sanglaudą ir užtikrinti, kad socialiai remtiniems žmonės kiltų mažiau kliūčių pasinaudoti teikiamomis galimybėmis. Dar reikia daug nuveikti tobulinant valdžios institucijų tinklavietes, kad jos atitiktų e. prieinamumo gaires⁶. Naudodamiesi viešosiomis paslaugomis vartotojai ir toliau pageidaus ne tik interneto, bet ir kitų priemonių, pavyzdžiui, skaitmeninės televizijos, mobiliojo ir fiksuotojo ryšio telefono ir (arba) asmeninio aptarnavimo.

Valstybės narės įsipareigojo įgyvendinti visuotinės e. vyriausybės tikslą **užtikrinti, kad iki 2010 m. visi piliečiai, įskaitant socialiai remtinas grupes, taptų pagrindiniais e. vyriausybės vartotojais, o Europos viešojo administravimo institucijos, pasitelkusios inovacinius IRT taikymo būdus, teiktų lengviau pasiekiamas ir visuomenės pasitikėjimą skatinančias viešąsias paslaugas ir informaciją, taip pat geriau informuotų apie e. vyriausybės naudą ir padėtų gerinti vartotojų įgūdžius ir teiktų paramą visiems vartotojams.**

Komisija remia valstybių narių pastangas siekti šių tikslų, vadovaudamasi komunikatu dėl e. prieinamumo⁷ ir e. įtraukties darbotvarke, kurią planuojama parengti 2008 m. pagal i2010 socialinės įtraukties skatinimo naudojant IRT politiką. Remiantis šia darbotvarke, nuo 2008 m. bus imtasi konkrečių tolesnių veiksmų.

Europos Komisija, atvirai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, privataus sektoriaus įmonėmis ir pilietine visuomene, taip pat koordinuodama veiklą su Europos viešojo administravimo tinklu (EVAT), imsis šių konkrečių veiksmų:	
2006 m.	Susitars su valstybėmis narėmis dėl plano, kuriame bus numatyti išmatuojami tikslai ir jų įgyvendinimo etapai siekiant, kad visi piliečiai iki 2010 m. galėtų naudotis e. vyriausybės paslaugomis.
2007 m.	Kartu su valstybėmis narėmis parengs bendrą suderintą vadovą, kuriuo e. vyriausybės projektų raida bus suderinta su komunikatu dėl e. prieinamumo.
2008 m.	Paskelbs daugiaplatformio paslaugų teikimo strategijų specifikacijas, kurios sukurs sąlygas naudotis e. vyriausybės paslaugomis įvairiomis priemonėmis, pvz., skaitmenine televizija, mobiliojo ir fiksuotojo ryšio telefonais ir kitomis interaktyviomis priemonėmis.

2006–2010 m.:

- Mokslinių tyrimų projektai, bandomieji diegimo projektai, tam tikrais atvejais Struktūrinių fondų parama, politikos studijos ir bendros specifikacijos susijusiose EB programose padės

⁶ Viešojo sektoriaus paslaugų e. prieinamumas ES, 2005 m. lapkričio mėn. pirmininkaujančios JK ataskaita.

⁷ Komunikatas dėl e. prieinamumo, COM(2005) 425.

patenkinti vartotojų poreikius, daugiausia dėmesio skiriant ekonomiškams sprendimams pritaikymo asmeniniams poreikiams, vartotojų interaktyvumo ir e. vyriausybės daugiakalbystės srityse.

- Praktinės patirties mainų ir dalijimosi projektai bus suderinti su EVAT vykdomais nacionalinės patirties mainų projektais, juose daugiausia dėmesio bus skiriama daugiakanalėms strategijoms, visuotinei politikai ir gerosios patirties sprendimams.

3. NAŠUMAS IR VEIKSMINGUMAS TIKROVĖJE

Produktyviai teikiamos paslaugos taupo laiką ir pinigus, o veiksmingos paslaugos yra naudingesnės piliečiams, verslo atstovams ir administravimo institucijoms ir atitinka penkis šio veiksmų plano tikslus. Jos naudingos trimis lygiais: a) piliečiams ir verslo atstovams; a) administravimo institucijoms; ir c) visai visuomenei ir ekonomikai.

Valstybės narės tikisi, kad e. vyriausybė iki 2010 m. padės užtikrinti didesnę vartotojų pasitenkinimą viešosiomis paslaugomis ir žymiai sumažins administracinio darbo našumą verslo įmonėms ir piliečiams. Be to, pasitelkus naujoviškus IRT naudojimo būdus, iki 2010 m. viešasis sektorius dirbtų žymiai veiksmingiau, padidėtų skaidrumas ir atskaitomybė.

Nors dauguma uždavinių yra nacionalinio ar regionų lygio, Europos Komisija teiks paramą įgyvendinant visus penkis šio veiksmų tikslus dviejų tipų veikla: vertinimu ir dalijimusi patirtimi.

3.1. Vertinimas

Aktualios informacijos teikimas⁸, kiekybinis vertinimas, lyginamoji analizė⁹, matavimas ir poveikio bei naudos lyginimas yra labai svarbūs e. vyriausybės paslaugoms populiarinti. Kuriama poveikio (naudos) matavimo sistema, kurią sudaro lyginamoji analizė naudojant bendrus rodiklius (išmatuotus nacionaliniu ar Europos lygiu) ir atvejų analize pagrįstas mokymas naudojant išmatuojamus rodiklius¹⁰. Taip pat kuriami ekonominiai modeliai, ir juos reikia toliau tobulinti. Jie gali būti papildoma priemonė, padėsianti nustatyti duomenų naudojimo būdus, pvz., nustatyti e. vyriausybės projekto investicijų ir produktyvumo santykį arba e. vyriausybės politikos bei programų poveikį BVP augimui, darbo vietų kūrimui ir socialinei sanglaudai.

3.2. Dalijimasis patirtimi

Poreikis daugiau dalintis patirtimi yra plačiai pripažįstamas¹¹. Šiuo tikslu įgyvendintos ir įgyvendinamos tam tikros priemonės, pavyzdžiui, e. vyriausybės gerosios patirties sistema¹²,

⁸ Eurostato atlikti namų ūkių ir įmonių valstybėse narėse tyrimai suteikia svarbios informacijos apie visuotinę e. vyriausybę ir e. pirkimus.

⁹ E. vyriausybės pagrindinių paslaugų internetu MODINIS lyginamoji analizė, 6 vertinimas (2006 m.), ir naujas bandomasis projektas dėl e. vyriausybės lyginamosios analizės rodiklių tobulinimo.

¹⁰ E. vyriausybės finansavimo, naudos ir ekonomikos MODINIS eGEP tyrimas, http://europa.eu.int/egovernment_research.

¹¹ Ministrų deklaracija, Antroji ministrų konferencija, Komos, IT, 2003 m. liepos 7 d.; Komunikatas dėl e. vyriausybės, 2003 m. COM(2003) 567; Tarybos išvados dėl e. vyriausybės, 2003 m. gruodžio mėn.

¹² <http://egov-goodpractice.org>

e. vyriausybės observatorija¹³, portalas „Jūsų Europa“¹⁴, TESTA tinklas¹⁵ ir „vieno langelio“ munitinė¹⁶.

Šios priemonės sukurs sąlygas rizikos pasidalijimui ir masto ekonomijai ieškant naujoviškų sprendimų ir reprodukuojamų sudedamųjų elementų inovacijai, taip pat padės dalintis gerą patirtimi. Ši veikla taip pat apima pačios Komisijos darbą e. Komisijos¹⁷ srityje. Reikėtų daugiau naudotis EVAT naujoviškų viešųjų paslaugų rezultatais ir susieti juos su Komisijos remiama gerą patirtimi.

Trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu pasitelkus EB programas ir nacionalinį (regioninį) finansavimą siūloma spręsti infrastruktūros paslaugų tvarumo klausimus. Taip pat reikia užtikrinti ilgalaikį tvarumą¹⁸.

Europos Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, privataus sektoriaus įmonėmis ir pilietine visuomene, imsis šių veiksmų:	
2006 m.	Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis Komisija siūlys sukurti bendrą poveikiu grindžiamo e. vyriausybės vertinimo tinklą ir vėliau jį suderins.
2007 m.	Pagal i2010 lyginamosios analizės sistemą, poveikio ir naudos lyginamoji analizė ir atvejų analizė naudojant bendrus rodiklius bus atliekama remiantis valstybių narių teikiama informacija, skirta šio veiksmų plano pažangai stebėti.
2006 m.	Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis Komisija išnagrinės priemones, skirtas užtikrinti ilgalaikį finansinį ir veiklos tvarumą dalijantis patirtimi, infrastruktūra ir paslaugomis.

2006–2010 m. Komisija ir toliau aktyviai skatins dalytis ištekliais, gerą patirtimi ir praktika e. vyriausybės srityje.

4. PAGRINDINĖS PLATAUS POVEIKIO PASLAUGOS PILIEČIAMS IR VERSLO ĮMONĖMS

E. vyriausybės darbotvarkėje numatoma palaiapsniui modernizuoti šimtus viešųjų paslaugų. Nors dauguma šių paslaugų teikiamos vietos, regiono ar nacionaliniu lygiu, kai kurios tarptautinės paslaugos yra labai svarbios piliečiams, verslui ir administravimo institucijoms ir gali tapti Europos e. vyriausybės pavyzdžiu. Jos taip pat padeda prisiimti išipareigojimus aukščiausiu lygiu ir sukurti pagrindinių priemonių, pvz., elektroninio identifikavimo ir sąveikos, poreikį, taip pat padeda įgyvendinti šio veiksmų plano tikslus (taip pat žr. kitą dalį). Įgyvendinant šias pavyzdines paslaugas reikia siekti išmatuojamo plačiu *naudojimu* pagrįsto poveikio, o ne tik sukurti galimybes naudotis elektroninėmis paslaugomis.

¹³ E. vyriausybės observatorija: <http://europa.eu.int/egovo>

¹⁴ <http://europa.eu.int/youreurope>

¹⁵ <http://europa.eu.int/idabc/en/document/2097/556>

¹⁶ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/common/publications/com_reports/customs/index_en.htm

¹⁷ E. Komisija 2006–2010 m., efektyvumo ir skaidrumo sukūrimas, 2005 m. lapkričio 22 d.

¹⁸ Kalbant apie IDABC programas, 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo 2004/387/EB (OL L 144, 2004 4 30; žr. klaidų ištaisymą OL L 181, 2004 5 18, p. 25) 5. 10 straipsnio 8 dalyje ir 3 straipsnio d dalyje nurodyta, kad reikia apibrėžti mechanizmus, skirtus užtikrinti IDABC infrastruktūros paslaugų finansinį ir veikimo tvarumą.

Viena iš tokių plataus poveikio paslaugų yra elektroniniai viešieji pirkimai. Valdžios sektoriaus pajamos sudaro maždaug 45 % BVP, o valstybinių valdžios institucijų pirkimai sudaro 15–20 % BVP arba 1500–2000 milijardų EUR Europoje per metus. Elektroniniai pirkimai ir elektroninės sąskaitos gali padėti sutaupyti apie 5 % visų pirkimų išlaidų ir 10 % ar daugiau sumažinti sandorio išlaidas, taigi padėtų sutaupyti dešimtis milijardų eurų per metus. Ypač MVĮ būtų lengviau dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir padidinti savo IRT pajėgumus, o kartu ir konkurencingumą.

Todėl pageidaujama, kad elektroninių pirkimų įdiegimo lygis būtų aukštas. Valstybės narės įsipareigojo **suteikti galimybes visoms viešojo administravimo institucijoms Europoje 100 % pirkimų vykdyti elektroniniu būdu (kai teisiškai leistina) ir užtikrinti, kad bent 50 % viešųjų pirkimų, kai viršijama EB ribinė suma¹⁹, iki 2010 m. būtų vykdomi elektroniniu būdu.**

2006–2010 m. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, analizuos visos Europos mastu svarbias plataus poveikio paslaugas, kurios labiausiai padeda siekti Lisabonos darbotvarkės tikslų. Ypatingas dėmesys bus skiriamas piliečių mobilumą skatinančioms paslaugoms, pavyzdžiui, geresnėms darbo paieškos visoje Europoje paslaugoms, socialinės apsaugos paslaugoms, susijusioms su pacientų duomenų administravimu ir elektroniniais receptais, išmokomis ir pensija visoje Europoje, taip pat švietimo paslaugoms, susijusioms su studijomis užsienyje. Kitos pagrindinės paslaugos, kurias reikia apsvarstyti, yra įmonių registravimas ir PVM grąžinimas verslo įmonėms. Taip pat reikia pasinaudoti sąveika su Struktūriniais fondais ir vietos (regionų) plėtros teikiamomis galimybėmis.

Pirmiausia nuspręsta daugiausia dėmesio skirti tarptautinės elektroninių pirkimų sistemos įgyvendinimui. Šis darbas padės įgyvendinti 2004 m. su valstybėmis narėmis suderintą Elektroninių viešųjų pirkimų veiksmų planą²⁰. Jo tikslas – padėti valstybėms narėms greičiau praktiškai įgyvendinti tarptautinius sprendimus.

Europos Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, privataus sektoriaus įmonėmis ir pilietine visuomene, imsis šių veiksmų:	
2006 m.	Susitars su valstybėmis narėmis dėl plano, kuriame bus numatyti išmatuojami tikslai ir jų įgyvendinimo etapai siekiant, kad iki 2010 m. 100 % viešųjų pirkimų galima būtų vykdyti elektroniniu būdu, o 50 % visų viešųjų pirkimų iš tiesų būtų vykdomi elektroniniu būdu.
2007 m.	Remiantis esamais ar kuriamais valstybių narių sprendimais, greičiau parengs bendras tarptautinių elektroninių viešųjų pirkimų pagrindinių elementų specifikacijas ir pradės bandomuosius projektus.
2009 m.	Įvertins bandomųjų projektų rezultatus ir paskelbs juos visoje ES.
2010 m.	Įvertins tarptautinių elektroninių viešųjų pirkimų sistemų pažangą valstybėse narėse.

¹⁹ Nuo maždaug 50 000 EUR už paprastas viešąsias paslaugas iki 6 000 000 EUR už viešuosius darbus.

²⁰ COM(2004) 841; Elektroninių pirkimų sistemos teisinis pagrindas įgyvendinant direktyvas 2004/18/EB ir 2004/17/EB.

2006–2010 m. su valstybėmis narėmis ketinama susitarti bendradarbiauti įgyvendinant kitas plataus poveikio e. vyriausybės paslaugas.

5. PAGRINDINIŲ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

E. vyriausybė pasiekė kritinę ribą. Tolesnei pažangai reikia įdiegti tam tikras priemones, ypač siekiant, kad plataus poveikio paslaugos būtų veiksmingos. Sąveiką užtikrinantis prieigos prie viešųjų paslaugų elektroninio identifikavimo valdymas (eIDM), elektroninis dokumentų autentiškumo patvirtinimas ir elektroninis archyvavimas yra kritiškai svarbios įgyvendinimo priemonės.

ES valstybės narės jau pradėjo diegti eIDM siekdamos patenkinti nacionalinių tarnybų poreikius, atsižvelgdamos į kultūros tradicijas ir asmens duomenų apsaugos prioritetus. Suderintos nacionalinės asmens tapatybės kortelės gali tapti viena iš specifinių priemonių, skirtų įgyvendinti viešųjų paslaugų eIDM, tačiau šiuo klausimu šalys turės pasirinkimo laisvę. Biometrinės nacionalinės asmens tapatybės kortelės ir viešųjų paslaugų eIDM turi esminių skirtumų: nacionalinės asmens tapatybės kortelės padeda užtikrinti visuomenės saugumą, pavyzdžiui, palengvina bendrą pasienio kontrolę ir padeda kovoti su terorizmu, o viešųjų paslaugų elektroninis identifikavimas palengvina prieigą ir padeda teikti geresnes individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas.

Valstybės narės pripažįsta eIDM svarbą siekiant užtikrinti, kad **iki 2010 m. Europos piliečiai ir verslo įmonės galėtų pasinaudoti vietos, regiono ar šalies lygiu teikiamomis saugiomis ir patogiomis elektroninėmis paslaugomis, kurios atitinka duomenų apsaugos reikalavimus, ir turėtų prieigą prie viešųjų paslaugų savo ar bet kurioje kitoje valstybėje narėje.**

Europos Komisija siūlo laikytis pragmatiško požiūrio į skirtingų eIDM sistemų sąveiką. Pagrindinis tikslas – gerbti skirtingus nacionalinius metodus ir sprendimus, nesukuriant kliūčių naudotis viešosiomis paslaugomis kitose šalyse.

Siekiant atnaujinti informaciją apie visuomenės nuomonę, bus svarstoma galimybė rengti platesnes viešąsias konsultacijas. Įgyvendinant eIDM galima būtų pasinaudoti elektroninio parašo technologijomis. Komisija, vykdydama direktyvos dėl elektroninių parašų priežiūrą, aktyviai skatins elektroninių parašų tarpusavio pripažinimą ir sąveiką, kad būtų pašalintos kliūtys bendrai rinkai. Komisija taip pat svarstys, ar kuriant viešųjų paslaugų elektroninio identifikavimo ir tapatybės patvirtinimo sistemas reikia reguliavimo priemonių.

Elektroniniai dokumentai yra labai svarbūs daugelyje sričių, pavyzdžiui, sudarant viešųjų pirkimų sutartis, nuotoliniu būdu išduodant vaistų receptus ir išsilavinimo sertifikatus. 2006–2010 m. Komisija kartu su valstybėmis narėmis nustatys patvirtinto autentiškumo elektroninių dokumentų orientacinį pagrindą visoje ES ir parengs bei įgyvendins darbo programą, kuria siekiama glaudžiau bendradarbiauti tvarkant viešojo administravimo institucijose esančius elektroninius įrašus ir archyvus bei patvirtinant jų autentiškumą, taip pat palengvinti tarptautinę prieigą prie tokių duomenų.

Galiausiai, svarbus bendras veiksnys yra sąveikos užtikrinimas. Sąveikios pagrindinės infrastruktūros tarnybos (pvz., siekiant užtikrinti saugų ryšį tarp administravimo institucijų ar saugią tarptautinę prieigą prie registru), bendros specifikacijos, sąveikos gairės ir pakartotinio naudojimo programinė įranga yra plataus poveikio e. vyriausybės paslaugų sudedamosios

dalys. Toliau dirbama siekiant priimti atnaujintą Europos sąveikumo sistemą, skatinti ir geriau informuoti apie sąveikias e. vyriausybės paslaugas, grindžiamas standartais, viešomis specifikacijomis ir atviromis sąsajomis, kaip numatyta komunikate dėl sąveikos²¹.

Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, privataus sektoriaus įmonėmis ir pilietine visuomene, imsis šių veiksmų:	
2006 m.	Susitars su valstybėmis narėmis dėl plano, kuriame bus numatyti išmatuojami tikslai ir jų įgyvendinimo etapai siekiant iki 2010 m. sukurti Europos eIDM sistemą, grindžiamą nacionalinių eIDM sąveika ir visuotiniu pripažinimu.
2007 m.	Suderins bendras sąveikaus eIDM ES specifikacijas.
2008 m.	Prižiūrės plataus masto sąveikių eIDM sistemų teikiant tarptautines paslaugas bandomuosius projektus ir bendrų specifikacijų įgyvendinimą.
2009 m.	Elektroniniai parašai e. vyriausybėje: įsisavinimo peržiūra viešųjų paslaugų srityje.
2010 m.	Analizuos Europos sąveikios eIDM sistemos įgyvendinimą valstybėse narėse.

6. DALYVAVIMO IR DEMOKRATIŠKO SPRENDIMŲ PRIĖMIMO SKATINIMAS EUROPOJE

Demokratiško sprendimų priėmimo ir dalyvavimo srityje kyla keletas problemų. Visoje Europoje (neprivalomas) rinkėjų aktyvumas nacionaliniu ir Europos lygiu yra mažas. Dažnai manoma, kad sprendimų priėmimo tvarka tapo sudėtingesnė, priimant sprendimus dalyvauja daugiau šalių ir susiduria daugiau interesų, taip pat sunkiau surasti kompromisą. Piliečiai vis geriau informuojami ir nori aktyviau dalyvauti. Valdžios institucijos siekia platesnio visuotinio pritarimo viešajai politikai, kad galima būtų užtikrinti veiksmingą jos įgyvendinimą ir išvengti naujos demokratinės ir socialinės atskirties. Siekiant stiprinti Europos visuomenės sanglaudą, nepaprastai svarbu užtikrinti veiksmingesnį sprendimų priėmimą ir aktyvesnį piliečių dalyvavimą visuose demokratinio sprendimų priėmimo etapuose, taip pat ir Europos lygmeniu.

Taip pat yra naujų galimybių: visų pirma, IRT gali labai padėti daug piliečių įtraukti į viešas diskusijas ir sprendimų priėmimo procesą nuo savivaldybių iki Europos lygmens. Internetas jau padėjo sukurti naujas politinės raiškos ir viešų diskusijų formas, pavyzdžiui, interneto dienoraščius.

E. demokratijos esmė – sąsaja tarp demokratijos, naujų technologijų, naujų socialinės sistemos formų ir valdymo. 65 % respondentų, dalyvavusių e. vyriausybės politikos apklausoje internete, tikisi, kad e. demokratija padės sumažinti demokratijos trūkumą²² ir mano, kad yra gerų e. demokratijos pavyzdžių. Vis dėlto, dar reikia atsakyti į daug klausimų ir išspręsti daug susirūpinimą keliančių problemų įvairiose srityse nuo įtraukties iki sprendimų priėmimo kokybės.

²¹ Komunikatas dėl sąveikos COM(2006) 45.

²² 2005 m. spalio–gruodžio mėn. Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos GD apklausa internete.

Europos Komisijos vaidmuo – organizuoti bendradarbiavimą Europos lygiu, ypač e. dalyvavimo srityje, didinti informuotumą, spartinti pažangą dalijantis pakartojamais sprendimais visame pasaulyje ir pasitelkus IRT didinti Europos institucijų skaidrumą ir skatinti aktyvesnį piliečių dalyvavimą. E. Komisijos iniciatyva ir Europos skaidrumo iniciatyva taip pat padės siekti minėtų tikslų²³. Be to, pasitarus su ES parlamentais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis, bus analizuojama geroji patirtis ir ieškoma galimybių parengti bendras priemones, kurių tikslas – įtraukti piliečius į parlamentinio sprendimų priėmimo procesą, specifikacijas.

Komisija, bendradarbiaudama su suinteresuotosiomis šalimis, imsis šių veiksmų:	
2006–2010 m.	Išbandys IRT grindžiamas priemones, kurios padidina skaidrumą ir skatina visuomenės dalyvavimą sprendimų priėmimo procese. Skatins dalytis patirtimi.
2006 m.	Inicijuos parengiamuosius veiksmus dėl IRT grindžiamų paslaugų, skirtų tobulinti parlamentinį sprendimų priėmimo procesą.
2007–2013 m.	Nustatys pažangias e. demokratijos formas, kurioms informacinės visuomenės technologijų (IVT) moksliniuose tyrimuose pagal PP7 teikiama pirmenybė.

7. I2010 E. VYRIAUSYBĖS VEIKSMŲ PLANO VALDYMAS IR ĮGYVENDINIMAS

Šio veiksmų plano įgyvendinimas labai priklauso nuo valstybių narių ir suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo. ES lygiu veiksmų planą papildė tam tikros programos, pvz., MODINIS²⁴, eTEN²⁵, IST²⁶, IDABC²⁷ ir būsima CIP²⁸ (Konkurencingumo ir inovacijų pagrindų programa).

Atsižvelgdama į svarbų e. vyriausybės pogrupio, kurį sudaro nacionalinių e. vyriausybės iniciatyvų vadovai ir atstovai, vaidmenį, taip pat veiksmingus jų darbo metodus ir praktišką bendradarbiavimą su EVAT, Komisija, pasitarusi su valstybėmis narėmis, siūlys tęsti grupės darbą strateginiu lygiu pagal i2010 iniciatyvą.

Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir tardamasi su suinteresuotosiomis šalimis, atliks strateginę stebėseną, rengs planus ir kontroliuos Europos e. vyriausybės veiksmų plano įgyvendinimą.

Grupė teiks šio veiksmų plano įtraukimo į nacionalinius e. vyriausybės planus ataskaitas (valstybės narės įsipareigojo teikti ataskaitas 2006 m.) ir rengs strategijas konkrečiose srityse, pavyzdžiui, visuotinės e. vyriausybės ir plataus poveikio paslaugų piliečiams srityse.

²³ Pirmininko, Wallström, Kallas, Hübner ir Fisher Boel pranešimas Komisijai dėl Europos skaidrumo iniciatyvos įgyvendinimo pradžios, SEK(2005) 1300.

²⁴ http://europa.eu.int/information_society/eeurope/2005/all_about/modinis/

²⁵ http://europa.eu.int/information_society/activities/eten/

²⁶ <http://www.cordis.lu/ist/>

²⁷ <http://europa.eu.int/idabc/>

²⁸ http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/cip/

Atlikti išsamią pažangos apžvalgą, nustatyti naujas politinių prioritetų kryptis ir atitinkamai atnaujinti šį veiksmų planą, atsižvelgiant į pasiekimus ir skatinant pakartotinai pritaikomus sprendimus, numatoma rengiant metinę 2010 ataskaitą ir Ministrų konferencijose kas dvejus metus.

Komisija, bendradarbiaudama su pirmininkausiančia Portugalija, 2007 m. Portugalijoje organizuos 4-ąją e. vyriausybės ministrų konferenciją.

Nors šis veiksmų planas iš esmės skirtas Europai, įgyta patirtis gali būti naudinga tolesniam tarptautiniam bendradarbiavimui, taip pat su besivystančiomis šalimis.

8. IŠVADOS

Kad Europa būtų konkurencinga, viešojo administravimo institucijos turi būti veiksmingos ir naujoviškos. E. vyriausybė – raktas, padėsiantis išnaudoti viešojo sektoriaus potencialą. Šiame veiksmų plane, kuris paskelbtas 2010 iniciatyvoje, numatytos e. vyriausybės ateities gairės Europoje, pagrindiniai EB programų, iniciatyvų ir politikos formavimo centrai 2006–2010 m. ir praktiniai ateities sprendimai pasitelkus planus ir strateginę stebėseną prioritetinėse srityse. Sėkmingam šio veiksmų plano įgyvendinimui būtinas visų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimas.